

Skogbrukslovgivningen

Status og behov for endring

Fylkesskogmester Rune Saurset

Statsforvalteren i Trøndelag

Tröndelagen Staatehaaltoje

04.03.2024

Disposisjon.

- Hva står i skogbrukslovgivningen om miljøhensyn?
- Hva mangler i dagens lovgivning?
- Hva mener vi bør endres i skogbrukslovgivningen når det gjelder bestemmelser rundt miljøhensyn og klima?

Lov om skogbruk

«Denne lova gjeld for all skog og skogmark. Med skogmark forstås ein i denne lova grunn som er skogproduserande, eller som etter ei samla vurdering er best eigna for skogproduksjon, og som ikkje er nytta til andre formål.»

§ 4. Skogeigaren sitt forvaltaransvar:

Skogeigaren skal sjå til at alle tiltak i skogen blir gjennomførte i samsvar med lov og forskrift. Skogeigaren skal ha oversikt over miljøverdiane i eigen skog og ta omsyn til dei ved gjennomføring av alle tiltak i skogen. Slike omsyn kan føre til at nokre tiltak i skogen ikkje kan gjennomførast. Innafor desse rammene står skogeigaren fritt til å forvalte skogen ut frå egne mål.

Skogeigaren skal sjå til at dei som gjer arbeid i skogen rettar seg etter lova og forskriftene.

Departementet kan gi nærare forskrifter om omsyn skogeigaren skal ta i høve til miljøet.

Forskrift om berekraftig skogbruk av 7. juni 2006

§ 3. Plikta til å ta miljøomsyn

Ved gjennomføring av skogbrukstiltak skal skogeigaren sjå til at det blir teke nødvendige omsyn til biologisk mangfald, friluftsliv, landskap og kulturverdiar i samsvar med føresegnene i skogbrukslova.

Skogeigar skal sjå til at også dei som gjer arbeid i skogen tek slike omsyn.

§ 4. Miljødokumentasjon og miljøregistreringar

Skogeigar skal kunne gjere greie for dei miljøomsyn som ligg til grunn for planlagde eller utførte tiltak i skogen, jf. lov 9. mai 2003 nr. 31 om rett til miljøinformasjon og deltakelse i offentlige beslutningsprosesser av betydning for miljøet (miljøinformasjonsloven).

Hogst kan normalt berre skje i område der det er gjennomført miljøregistreringar, jf. forskrift 4. februar 2004 nr. 449 om tilskudd til skogbruksplanlegging med miljøregistreringar. Ved hogst i område der slike registreringar enno ikkje er gjennomførte, skal dei føre-var-tiltaka som er nedfelte i Norsk PEFC Skogstandard leggjast til grunn.

Forskrift om berekraftig skogbruk av 7. juni 2006

§ 5. Miljøomsyn ved skogbrukstiltak (utdrag)

- Ved gjennomføring av skogbrukstiltak skal skogeigaren sørge for at verdiane i viktige livsmiljø og nøkkelbiotopar blir tekne vare på i samsvar med retningslinene i Norsk PEFC Skogstandard.
- Etter hogst skal kvist og hogstavfall ryddast bort frå bekkar, elver og vatn, og frå vanleg brukte stiger, løyper og andre ferdselsårer der det er til unødig hindring for ferdsel.
- Køyreskadar etter skogbrukstiltak må utbetrast snarast råd etter avslutta drift, slik at det ikkje oppstår unødig hindring for ferdsel i vanleg brukte stigar, løyper og andre ferdselsårer, eller oppstår nye bekkeløp.
- Ved hogst skal det setjast igjen minst 5 stormsterke tre pr. hektar som livsløpstre, helst i grupper. Livsløpstrea skal primært veljast blant dei eldste trea.
- Hogstar skal tilpassast landskapet. Der forholda biologisk, økonomisk og teknisk ligg til rette for det skal det brukast lukka hogstar, dersom ein kan oppnå god stabilitet for gjenståande tre og tilfredsstillande forynging på veksestaden.

Forskrift om berekraftig skogbruk av 7. juni 2006

- Ved hogst i kantsoner mot vatn og vassdrag og mellom skog og anna mark skal kantsona sin økologiske funksjon takast vare på.
- I forynging av barskog skal ein tilstreve eit minimum på 10% lauvtre.
- Nygrøfting av myr og sumpskog med sikte på skogproduksjon er forbode. Det er heller ikkje tillate å reinske grøfter i myr og sumpskog der det ikkje er etablert produktiv skog.
- §5 har også bestemmelser om treslagsskifte, skogreising, bruk av utenlandske treslag og hensyn til kulturminner.

Hva er utdatert i skogbrukslovgivningen?

- Klimakrisen «kom» etter 2006
- Begrep som «klima» og «erosjon» finnes ikke i loverket
- Villere, våtere klima med mindre tele øker faren for erosjon
- Inneholder ingen virkemidler mot avskoging
- Inneholder ingen virkemidler mot hogst av for ung skog. Overlatt til PEFC.

Egenaktive skogeiere er «rødlistet»

- Selv i 2006 var entreprenørskogbruk helt dominerende
- Om lag 90-95 % av virket drives og omsettes nå av profesjonelle aktører
- Kunnskapen om miljøverdier er kompleks og fordelt i mange baser og systemer
- Skogsertifiseringsregelverket (PEFC) er på 46 sider
- Gjennomsnittskogeier har ca 400 dekar, har hogst hvert 6-8 år, og har hovedinntekten utenfor gårdsbruket.

Skogeiers ansvar

De egenaktive skogeierne må kjenne reglene i både skogbrukslovgivning og sertifisering.

Men, er det riktig at skogeier må stå til ansvar for både entreprenører og tømmerkjøperne sine handlinger?

De som jobber i skogen burde hatt et tydeligere selvstendig ansvar for gjennomføring av skogbrukstiltak.

Vi kan ikke forvente at skogeier har kapasitet eller kompetanse til «å se til» hogstentreprenøren og tømmerkjøper.

Kobling til PEFC

- Norsk PEFC Skogstandard er et detaljert regelverk som må følges for å selge sertifisert tømmer. Evt FSC.
- Når det gjelder verdier i viktige livsmiljø og nøkkelbiotoper viser skogbrukslovgivningen til det som står i Norsk PEFC Skogstandard.
- Det offentlige har ingen rolle i utarbeidelsen.
- Skogbrukslovgivningen burde vært selvstendig og hatt tydelige og lett forståelige regler for hvilke hensyn skogbruket må ta.

Statsforvalteren : Brev til Landbruks- og matdepartementet om behovet for revisjon av skoglovverket:

Statsforvalteren i Trøndelag mener at dagens skogbrukslov er for utydelig når det gjelder miljøhensyn og hvilke krav og plikter som gjelder, ved hogst og annen aktivitet i skogen, og ber Landbruks- og matdepartementet (LMD) foreta en revidering av lovgivningen.

Publisert 07.02.2024

Statsforvalteren i Trøndelag mener at dagens skogbrukslov er for utydelig når det gjelder miljøhensyn og hvilke krav og plikter som gjelder, ved hogst og annen aktivitet i skogen, og ber Landbruks- og matdepartementet (LMD) foreta en revidering av lovgivningen.

Skogbruksloven gir skogeier ansvaret for at arbeid som gjøres i skogen er i samsvar med lov og forskrift. Dette er i seg selv krevende da loven er såpass upresis på miljøområdet at den må vise til bransjestandarden Norsk PEFC skogstandard for detaljene.

Statsforvalteren i Trøndelag mener det er et poeng at skogbruksloven må kunne brukes selvstendig uten henvisninger til bransjestandarden. Ulikt det meste av annet lovverk eksisterer det i dag en kobling opp mot privat sertifisering i skoglovverket – ved henvisninger til skogsertifiseringen (PEFC) i skogbrukets bærekraftsforskrift. Dette innebærer at forståelsen av disse punktene endres med endringer i sertifiseringsordningen. Etter vår vurdering bør skoglovverket stå på egne ben, uavhengig av private sertifiseringsordninger. Dette vil i så fall medføre behov for at miljøkravene i skoglovgivningen blir mer konkretisert enn i dag.

Dagens lovverk på området forholder seg til en form for skogbruk som knapt nok eksisterer i dag, det vil si med aktive skogeiere som selv driver skogen med motorsag og traktor. Det er imidlertid sertifiserte profesjonelle aktører som står for 90 – 95 prosent av hogst og transport, og

Noen momenter:

- Kobling til PEFC, bør stå på egne ben
- Klima og erosjon mangler som begrep, ikke «dimensjonert» for klimakrisen
- I utakt med virkeligheten. Skrevet for et småskalaskogbruk med egenaktive skogbrukere der skogeier gis «alt» ansvar
- Uegnet til reaksjoner

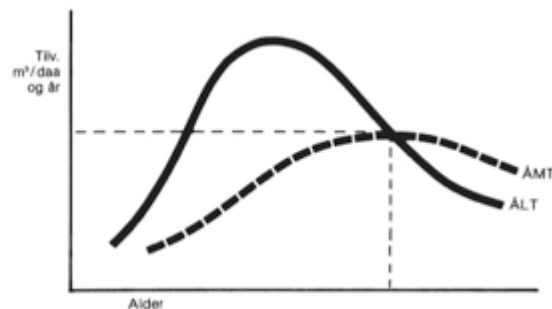
Hogst av for ung skog

Skogbrukslovgivningen har ingen begrensninger på hogst av ung skog.

Norsk PEFC Skogstandard har minstealder for hogst.

Å hogge skog i sin beste vekst er lite lønnsomt for skogeier, samfunnet og for klima.

Skog i god vekst sluker mest CO₂

Hogges det for ung skog?

Tabell 30. Andel av skogareal hvor skogen er avvirket før den har nådd nedre aldersgrense for hogstklasse 5, i prosent av totalt areal som er sluttavvirket i perioden 2005-2019.

	Region	Areal som avirkes før nedre aldersgrense for hogstklasse 5
Viken med Oslo	VIO	34,8
Innlandet	INN	33,5
Sør-Østlandet	VTA	28,7
Vestlandet	RMV	54,0
Trøndelag	TRL	38,4
Nord-Norge	NTF	32,5
Norge	NOR	34,9

Fra Nibiorapport VOL 9. Nr 40. 2023. Skogressurser i Norge.

10 % av hogstarealet avskoges og omdisponeres til andre formål.

kollektivknutepunktet Berkåk stasjon, prosjektet er planlagt ferdigstilt høsten 2021.

NY E6 UNDER UTBYGGING

Batterifabrikken i Orkland: Nå legger utbyggeren fram planen for 6600 mål utmark

Er skogarealene like mye verdt? NEI, det avhenger av boniteten

